

Från statsministern

Svar på fru Maija Liisa Heinis frågor.

1) I landet har vi - och har redan haft på många år - full beskäftigelse, kombinerad med mycken investering. Det ekonomiska läget vis-ä-vis utlandet är stärkt och den ekonomiska tillväxten stor.

a) Våra förbindelser med andra länder är utmärkta och det finns inga problem eller gnidningar.

b) I ögonblicket föreligger att ta ett beslut om vi skall företa ett större steg i utvecklingen av vattenkraft än för, d.v.s. att utbygga en jökelälva (Þjórsá), och i den förbindelse om man skall kontraktera med utländska företag om upprättande av en aluminium fabrik för att utnjuta överskottskraften. Det blir säkert ett inrikespolitiskt problem.

c) Det svåraste problemet har varit att stoppa inflationen, och sista året var det många som fruktade kursfall. Den fruktan har nu försvunnit och kronan tycks vara trygg. Avtalet med arbetarrörelsen och arbetsgivarna om broms på lönstigningar går ut i juni. Man kommer att försöka förnya avtalet i en el. annan form, men ännu är den sak i ovisso.

2) Island deltar i FN.s arbete och betraktar det nordiska samarbetet inom FN som en positiv insats.

3) Island är mycket intresserad i NR.s arbete och har stora förhoppningar om dess framgång. Det tyder på ett ökad samarbete att plenarmötet nu hålles på Island i högvintern. Förr skulle de flesta av de stora personligheterna som nu väntas hit ha tyckt det nästan otänkbart att komma på denna årstid. - Utan tvekan har det nordiska samarbetet haft en ^{mycket stor} betydelse för Island, till ex. tjänat till att undgå disput om flygbolaget Loftleidir. Det är vår erfaring att våra nordiska grannar alltid är redo till assistance överför vår fåtalliga stab av ämbetsmän.

4) Norden är delad m.h.t. försvarsfrågor. Island är ledamot av Nato (tillsammans med Danmark og Norge) Medlemskapet i Nato har varit mycket positivt för Island och största delen av Islänningarna stöder det samarbetet.

5) Språken är ett problem inom vårt samarbete. Undervisningen i danska, som är det första utländska språket i skolorna, börjar vid 13 års åldern och det hjälper oss i Norden (också utan för Danmark). Man köper och läser här mycket av danska tidningar, veckotidningar och böcker också något på andra språk (utom finska).

6) Vi har utmärkta relationer med Finland grundade på en stark sympati mellan båda nationerna. Vi Islänningar möter alltid vänskap och hjärtlighet i Finland.

Handelsförbindelserna mellan
Finland och Island

Handelsutbytet mellan Finland och Island uppgick till 120-130 millioner isländska kronor på vardera sidan året 1963, (export till Finland 135 millioner, import från Finland 123 millioner). Uppgifter föreligga inte ännu för året 1964, men siffrorna kan väntas bli något högre. Handeln med Finland utgör omkring 3% av Islands samlade utrikeshandel (export till Finland 3.3% av totalexporten, och import från Finland 2.6% av totalimporten i 1963). Handeln har varit ganska jämn under rätt lång tid, men har i stort sett vuxit med ökningen av Islands samlade utrikeshandel. Varuutbytet består av ett fåtal varor, som är stapelvaror i båda ländernas utrikeshandel. Islands export till Finland består huvudsakligen av saltsill (av vilken omkring 60,000 tunnor exporteras årligen), sillmjöl, fiskavfall för minkfeder och saltade hudar. Importen från Finland är huvudsakligen trä och trävaror, papper och pappersvaror samt i någon mån textilvaror.

Ekonomisk tillväxt i Island och Finland.

Under årtiondet 1950-1960 var den ekonomiska tillväxten i Island ganska långsam, och långsammare än i de flesta andra länder i Väst-Europa. Detta gäller särskilt tillväxten per invånare, enär befolkningsökningen i Island var starkare än i övriga Väst-Europiska länder.

Den genomsnittliga Årliga Ökningen i bruttonational-
produkten under detta Årtionde var omkring 4%, och 2%
per invånare. I Finland var medelökningen däremot 5%
Årligen, och 4% per invånare.

En stor Ändring har skett i detta avseende i de
sista Åren. Från 1962 till 1964 har bruttonational-
produkten i Island ökat med 7-8% per År. Räknat per
invånare har Ökningen varit 5-6%. Detta är en snabbare
ekonomisk tillväxt än i något annat Väst-Europiskt
land under dessa År, och antagligen snabbare tillväxt
än i något annat land i världen, med undantag av Japan.
I Finland har den ekonomiska tillväxten fortsatt i
en liknade takt som tidigare, d.v.s. 4-5% om Året.

Orsakerna till denna Ökning i Islands ekonomiska
tillväxt är till stor del att söka i användandet av ny
teknik i fisket och gynnsamma naturförhållanden och yttre
konjukturer. Delvis är den också ett resultat av de
vittgående reformer i landets ekonomiska politik, som
genomfördes i 1960 OECD's nyaste rapport om Islands
ekonomi (Januari 1965) uttalar sig om detta på följande
sätt: "In recent years, economic trends have been
favourable in several respects. The rate of
growth has been very high, much higher than in
the 1950's and higher than in most other Member
countries. The rise in exports has been remarkable
....."

"The trends in domestic activity and foreign
payments have to an important extent resulted from
the introduction of new techniques in the
fisheries and strong foreign demand for Icelandic
exports. But they are also to a large extent
the result of better policies. The stabilisation
Programme adopted in 1960 represented an important

and durable improvement in economic policies. The progressive removal of price distortions and the liberalisation of foreign trade have led to a better composition of investment and higher efficiency. Greater firmness in monetary and fiscal policies has helped to strengthen the foreign balance. The economic Programme for 1963-1966, the first of its kind, adopted last year to promote growth and more rational policies also represents an important step forward, although it has not yet had time to show any considerable effect upon economic developments."

I tiden framöver kan man inte vänta att Islands ekonomiska tillväxt kan fortsätta i så snabb takt som i de sista tre åren. Den nya tekniken inom fisket har redan lett till så stora resultat, att även om framsteg på detta område fortsätter, resultaten kommer inte att bli lika stora som tidigare. Man kan heller inte förlika sig på att de gynnsamma natur- och marknadsförhållandena skall bestå, även om ingen ändring i detta avseende ännu är märkbar. Detta till trots finns det stora möjligheter för en ökning av produktiviteten inom flesta näringsgrenar och till en fortsatt utbyggnad av fiskeriindustrien, inte minst genom en större förädling av den stora fångstmängd, som bringas i land. Den isländska regeringen sätter också förhoppningar på utbyggnaden av nya industrier, inte minst i samband med utnyttjandet av landets stora vattenkraftresurser. Det är då särskilt aluminiumtillverkning som kommer i fråga, men just nu förhandlas det med Världsbanken om ett lån för byggande av ett stort kraftverk och med ett schweizisk bolag om byggandet av en aluminiumfabrik i samband med detta kraftverk.